

TWENTSE POST

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP - DE STRUCTUUR
DE NATUUR - DE MENSEN - HET
LEVEN - DE CULTUUR - DE VOLKS-
TAAL - DE GESCHIEDENIS - DE GE-
BRUIKEN - DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

HFD. RED. J.W.M. GIGENGACK

NR. 1 JAN. 1965 4^e JRG.

Uit de inhoud

Prins Ollie I

interview met

yves van domber

Redactie en Administr. TWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 5¹ Hengelo (O.) Tel. 17987
Bank: De Twentsche Bank N.V. Hengelo
Amsterdamsche Bank N.V. Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 3.60 per jaargang
Losse nummers 35 cent per exemplaar

Advertentie-afrekenen op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

PRINS ÖLLIE I

OLDENZAAL. - Op no. 97 aan de Lyceumstraat (ook wel Via Appia genoemd vanwege Appie Velthuis, die hier een drankhuis exploiteert), opent Gerardus Hendrikus Maria Vlutters (29), - slanke, glimlachende, donkerblonde jongen - zelf de deur.

„Met Zijne Doore Hoogheid?“, informeren wij voorzichtig; - het kost ons moeite, in deze correct geklede twintiger een lolbroek te herkennen.

Zijn antwoord sluit elke twijfel uit:

„Gait van öllie-Vlutters.“

Wij herinneren ons onmiddellijk, dat in zijn wapen een oliëkan prijkt, en beseffen, oog in oog te staan met Ollie I, de nieuwe Prins van Oldenzaal.

„DOE HET MET OL(L)IE“

In de woonkamer, waar wij kennis maken met Riky Vlutters-Schepers (24), gemalin des prins, - jong, donkerblond en charmant -, scharen wij ons even later om de haard, die - uiteraard - met olie wordt gestookt. „Doe het met olie“, luidt het devies van reeds drie generaties Vlutters. Grootvader Vlutters handelde al in olie - overgrootvader is er wel geweest, maar de olie was toen nog niet „ontdekt“ -, en momenteel zet Pa Vlutters met zijn drie zonen (waaronder nu één met de titel „prins“) de familietraditie voort, bijgestaan door een ploeg van 12 man personeel.

VAN PAGE TOT PRINS

Dit alles heeft natuurlijk niets te maken met de hoge uitverkiezing, die Gerard Vlutters ten deel viel. Van de gemiddeld veertig kandidaten, die het Carnavalsbestuur elk jaar op de *geheime lijst* plaatst, kan er tenslotte maar één de uitverkorene zijn. Algemene voorwaarde is alleen, dat men een *gezonde jongen* moet zijn. De rest is „'n heel deel geluk“.

Toen Carnavalsvoorzitter Frans Ankoné bij Gerard Vlutters binnenstapte en hem *kond deed* van de wil van het kadolstervolk, moest Gerard - totaal verrast zo niet volkomen overrompeld, als hij was - de Hoge Boodschapper met lege handen laten vertrekken: het kon eenvoudig niet mogelijk zijn, het kadolstervolk moest zich hebben vergist. Hij, die vijf prinsen als page had gediend, nu ineens..., die sprong was te groot en bovendien zonder precedent in de Carnavalshistorie van de Plechelmusstad.

Voorzitter Frans kent die reacties. Zoiets vraagt

tijd, weet hij uit meer dan tien jaar ervaring. En hij kreeg gelijk.

Zaterdag 16 januari - op het jaarlijks Prinsenbal in zaal Roord - deed Gerard Vlutters klokslag elf uur - onder gejuich van 'n bijna duizendkoppige menigte - zijn intrede als Prins Ollie I.

Jong en enthousiast als de prins uit een sprookje.

GEEN JEUGDTRAUMA'S

Als 13 jarige knaap ging Gerard Vlutters van de Oldenzaalse Radboudschool naar het pensionaat Maria Mediatrix te Azelo (gem. Borne). Hier bereidde hij zich onder de broederlijke maar gestrenge leiding van de Fraters Maristen gedurende drie jaar voor op het ULO-examen, waarvoor hij slaagde. Zijn voorkeursport in deze periode was het voetbal.

Met 17 jaar terug in Oldenzaal, behaalde hij binnen de kortst mogelijke tijd aan de Nieuwe Radboudschool zijn Middenstandsdiplooma. Met 18 jaar, haalt hij zijn rijbewijs - als lid van de Oldenzaalse Motor- en Automobiël Club (OMAC) wordt hij nog jaarlijks aangezocht voor het uitzetten van sterritten -. Met 19 jaar in Mil. Dienst. Opleiding: Amersfoort. Bestemming: Legerplaats Havelte (Steenwijk). Functie: Tankcommandant. Legeroefeningen: 3x West Duitse Bonds Republiek. In zijn vrije tijd: zwemmen, biljarten, kaarten, af en toe een biertje en met een meisje naar de bioscoop.

DE NIEUWE WERELD

21 Jaar: terug in Oldenzaal. Handen uit de mouwen bij Pa in de zaak. In de weekends plezierig met vrienden uit: „ik sla nog steeds geen thuiswedstrijd over“ en: „ik drink nergens zo plezierig een biertje als in Oldenzaal.“ 22 Jaar: zakenreizen naar alle hoeken van het land. In zijn vrije tijd: schieten met 'n luchtbuks (ook als er geen kermis is), tennissen - Gerard is bestuurslid van Quick '20 / Tennis te Oldenzaal -, de kanaries in zijn volière verzorgen, op z'n tijd een biertje... 23 Jaar: treft 's morgens, 's middags en 's avonds op weg naar de zaak steeds hetzelfde meisje. De autosport blijft hem boeien: op de boekenplank in de huiskamer staan een vijftal wedstrijdbeckers. Een biertje met je kameraden smaakt altijd best. 24 Jaar: ontmoet op weg naar de zaak en naar huis nog steeds hetzelfde meisje. Inmiddels uitgevonden, dat ze Riky heet. Komen alle twee wel eens te laat op het werk. „De sfeer in de Oldenzaalse café's is fijn; je treft er altijd vrienden. 25 Jaar: regelmatig met Riky uit. Zij houdt - evenals hij - van autorijden en feestjes, en vertrouwt hem toe, dat ze hem vorig jaar als page van de prins geweldig vond. Leggen samen van lieverlee bezoeken af bij wederzijdse familieleden, vrienden en bekenden. 26 Jaar: een oom, die aannemer is, bouwt voor het tweetal een fijn huis aan de Lyceumstraat. Spoedig nadat ze de huis-

BODEMVONDSTEN

HUIS TE HENGELO

HENGELO. - Bij graafwerkzaamheden voor het storten van een betonvloer zijn vorige maand op de terreinen van de NV Heemaf diverse voorwerpen gevonden die hebben toebehoord aan het Huis te Hengelo, dat op deze plaats heeft gestaan en in het eerste kwart van de 19de eeuw werd afgebroken. Ondermeer werden diverse potjes alsmede een tabakspijp van aardewerk gevonden, een gedeelte van een ornament van zandsteen (leeuwenkop?), alsmede een geglazuurde tegel in de vorm van een nis, waarin de afbeelding van een mensfiguur. Deze laatste vondst werd door dr. C. C. W. J. Hijzeler van het Rijksmuseum Twenthe geïdentificeerd als een tegel, behorende tot de ommanteling van een stenen kacheloven daterende uit plm. 17de eeuw. Doordat de werklieden geen waarde hechtten aan de gevonden voorwerpen, is het grootste deel verloren gegaan.

Rectificatie Oudh.kund. vondsten DE LUTTE

De oudheidkundige verkenningen in de omgeving de Lutte (hoeve Duivelshof) waarover wij in ons vorige nummer berichtten, gingen niet uit van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in Amersfoort, maar van het Rijksmuseum Twenthe te Enschede. Drs. A. L. Hulshoff van genoemd museum had de leiding van het onderzoek.

MONUMENTENZORG

BOUWHUIS (zonder vergunning)? GESLOOPT

RIJSSEN. - Het monumentale gebouw de Oosterhof te Rijssen, voorkomend op de lijst van monumentenzorg en eigendom van de gemeente aldaar, is in de maand december ontluisterd door de sloop van het bij dit complex behorende oostelijk bouwhuis. Evenals het reeds in 1334 genoemde hoofdgebouw verkeerde ook dit bijgebouw in een desolate toestand Doordat de eigenaresse geen maatregelen trof, stortte een deel van de achterzijde van het enig overgebleven bouwhuis in (het westelijk bouwhuis werd in 1820 afgebroken), waarop de gemeente Rijssen het bijgebouw onmiddellijk met de grond gelijk liet maken. Ofschoon van gemeentezijde in Rijssen beweerd wordt, dat men voor deze afbraak *mondeling* toestemming heeft gekregen, wordt een vergunning tot afbraak door de betrokken instanties ontkend. Drs. A. L. Hulshoff van het Rijksmuseum Twenthe deelde ons desgevraagd mee de afbraak zeer te betreuren, vooral nu deze te prematuur heeft plaatsgevonden.

PRINS OLLIE I

foto: J. Willemse

sleutel ontvangen, zijn Gerard en Riky bruidegom en bruid.

OLDENZALER EN TWENTENAAR

„Ik voel me honderd procent Oldenzaler en ik ben er altijd trots op geweest, Twentenaar te zijn; in Mil. Dienst en bij talloze gelegenheden, dat ik buiten Twente was.“ Zulke woorden zijn in de mond van Gerard Vlutters geen overdadige luxe. Hij is het type dat meer luistert dan praat. Geen lolbroek. Geen „feestnummer“. Toch heeft hij het: dat ondefinieerbare, waardoor iemand graag gezien gezelschap wordt. Misschien, omdat hij een *gewone* jongen is gebleven. Een gezellige kameraad. Misschien geeft hij zelf het antwoord, wanneer hij zegt: „Ik heb altijd enorm veel plezier in het Carnaval, en het fijne is, dat zoveel andere mensen er ook plezier in hebben.“ Het simpele geheim van de gemeenschapsmens. Oldenzaler met de Oldenzalers. Twent met de Twentnaren.

enschede

Voor herenkleding
het beste bij **Besters**

Van Loenshof 12, Enschede

TELEVISIE
*
HOOR
APPARATEN
*
RADIO

Blijvende service!
Jan LANGKAMP
LANGESTR. 52 TEL. 4695 ENSCHEDE.

Fijnhout- en Triplexhandel
Fa. W. LANGE
Spelbergsweg 37, Tel. 4538
levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.

FOTO-FILMBEDRIJ Van Loenshof 10
Tel. 5271
Globe Filiaal:
Ollemolen-
singel 37
Tel. 6118

Gramfoonplaten Pick-Ups

SPECIAALZAAK Nieuwstr. 57 Tel.
3909 Hengelo O.
RADIOKO C. F. Klaarstr. 28
Tel. 4863 Enschede.

Ook Uw adres **H. Zwier**

DAMES KAPSALON

Lipperkerkstr. 129 — Tel. 8159

de „**Twentse Post**”

staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de kultuur in deze streken

en „**CO-OP OOST**”

staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de consument. Ook voor Uw belangen en
die van Uw gezin

„**Co-op Oost**” met vestigingen in geheel Twente
en in de Gelderse Achterhoek.

Kruidentierswaren - vlees - brood - banket - textiel - schoenen - kleding - brandstoffen - huish. art. enz

Voor betere schoenen **Rommelaar**

VAN LOENSHOF 31

SALON **Neurink**

v.h. H. J. v. d. VEER

Dames-salon en Parfumerie
Haaksbergerstraat • Enschede • Tel. 2876

A. v. d. Leest Radio
Enschede Televisie

Radio onderdelen • Electrotechnische artikelen
Erkend reparateur en Installateur
OLDENZAALSESTRAAT 39 — TEL. 10688

Voor 't **Hoën**
medaille,
krans, tak
of beker: bij ons slaagt u zeker
Ripperdastraat 2a, Enschede

JULO Motor defect?
naar **JULO**
direct !!!
Pymontsifaat 15 • 19
ENSCHEDA

Electrische Machines: **H. v. d. Meer en zn**
Fijn-slijperij
BLEEKERSTRAAT 18, ENSCHEDE

Machinefabriek
ARENS & Zn

► tandwielen
Perikweg 52

Uit voor-
raad
lever-
baar:
BETONTEGELS, BETON-
SCHUTTINGEN, BETON-
PUTROOSTERS ENZ.
Bimsbetondakplaten, Keerwanden
Fa. J. H. Schuurink Binnenhaven 116
Telefoon: 3009

ADOLFS & PENNINK
de boekhandel t.o. 't postkantoor
studieboeken
pocketbooks - romans

Biej 's leavens wit en 's leavens zwat
sprek aait 'n bleumke nög tot 't hart
**BLOEMEN-
MAGAZIJN «Corona»**
HENGELOSESTRAAT 156 - TELEFOON 3238

S. TEN CATE
STAALHARDERIJ
Hessenweg 1 - 9 - Tel. 5413
MINTEX - REMDIENST
Dr. Benthemstr. 35 - Tel. 5418

FA. H. v. d. BERG
OLDENZAALSESTRAAT 65 — TEL. 543
Steunzolen. (v. gipsm.), Spitgordels, El.
kousen, Kunstledematen, Orthop. cor-
setten, Beugels, Buikgordels, Staalwaren

**voor goeie schoenen
bekend**

Heng.str. 16 — Oldenz.str. 93 — v. Loenshof 5

Verstelbare Pasbuste op standaard
(te leveren naar eigen lichaams-
maat). Hiermede kunt U uzelf
passen. In diverse uitvoeringen le-
verbaar:

Twentse Fourniturenhandel
J. WAGELAAR & ZOON
Van Loenshof 56-58 - Tel. 5684

LUCRETIA

Haar naam is in mijn gedachten als de geur in een huis. De schaterlach in stille straten. De groenstrook tussen flatgebouwen.

Lucretia.

In een slaapwarme ligstoel, mijn IK het speelgoed der verbeelding, herleef ik een verleden, geschreven met de letters JIJ in het Dagboek der Adolescentie.

Dit zijn je slanke vingers, die het klavier bespelen in City-Bar, en dit je ogen: herinnering aan een seizoen.

In de DoKa-der-Onthulling druk ik onophoudelijk foto's af van de verbogen beelden op mijn netvlies. Een amateur-fotograaf en zijn betoverend, kwasi-argeloos model.

Mijn vriend Max, met het garderobe-meisje in een eind-weg-gesprek, toont ongewoon veel begrip, wanneer ik rond middernacht besluit, je naar huis te vergezellen.

„Er gaat geen bus meer naar Wijk Oost”, spreek ik je aan, na door de kelner ingelicht te zijn omtrent je adres.

Je accepteert mijn aanbod, en samen worden we gezelschap in de vrieskou.

„Noem het WIJ, dat de wegen korter zijn dan ik en jij afzonderlijk denken”, verklaar ik jouw verbazing over de tijd, die omvliegt.

In je kamer op vijf hoog, - jij hangt je mantel weg -, tracht ik me een beeld te vormen van jouw privéleven in deze flat. Dit is dus het uitzicht, wanneer jij voor het venster staat, en je blik naar buiten werpt: een stad aan je voeten. En dit het interieur: een sofa, met aan de wand daarboven een rijzweep en een ruitervaan. Verder een bijzettafel met pickup. Een gelenddoekte jongeling met vastgelijmd hoofd. En enkele romans.

Terwijl jij anijsmelk maakt in de keuken hiernaast, - „der Liebestrank im Winter”, zoals je opmerkt -, blader ik in Lawrence's: 'Lady Chatterley's Minnaar', en citeer wanneer je binnenkomt:

„Ja, ik geloof in iets. Ik geloof in hartelijkheid. Ik geloof inzonderlijk in hartelijkheid in de liefde...”

„Anijsmelk drink je heet”, interrupeer je, alsof je de betreffende passage wel kunt dromen.

Ik sla de volgende bladzij op, en lees opnieuw:

„Mijn meid!”, mompelde hij. „Mijn kleine meid! Laten we niet vechten. Laten we nooit vechten. Ik houd van je en het voelen van je. Kibbel niet met me. Nooit! Nooit! Laten we samen zijn!”

„Boekenpraat”, luid je onpeilbaar antwoord.

Je zet de pickup aan en legt een plaat op:

„Traumen der Liebe...”

Ruim een half uur discussiëren we over Modern en Klassiek.

In het trappenhuis, waar een spaarlamp brandt, kus ik je mooie, geroutineerde mond.

Een fikse griep houdt me dit weekend thuis. Ik bel Max, dat ik niet mee kan naar de bowlingclub.

„Ik hoor het aan je stem”, zegt hij; „primitief geluid voor een knaap van rond de twintig. Maar ik begrijp het: een onbesuisd nachtje met Lucretia.”

Klappertandend van koorts, voel ik me nauwelijks tot commentaar in staat.

„Zeg”, verbreekt hij een stil moment, „je gaat toch niet overgevoelig worden. Straks vertel je me nog, dat het je ernst is.”

„En! Wat is daar voor vreemds aan?”

„Kom, je weet evengoed als ik, dat zij geen meisje voor jou is.”

„Kun je misschien wat duidelijker zijn?”

„Ach, laten we er over ophouden. Staan we hier bij die stomme telefoon te hangen, terwijl jij in je bed hoort.”

„Niet terugkrabbelen, Max. Wat mankeert er aan Lucretia?”

„Helemaal niets, beste jongen, helemaal niets, maar, ze is toch veel ouder dan jij.”

„En...?”

„Zeg, hoe hebben we het nou? Dat is toch abnormaal. Versta me goed, ik beweer niet, dat er iets aan jou mankeert. Maar welke vrouw van rond de dertig zoekt het nu bij een ventje van twintig? Daar zit méér achter. Wat zal ik zeggen. Heerschappij!”

Misschien heeft hij gelijk, flitst het door mijn hoofd, terwijl ik in gedachten weer op haar flat vertoef.

„Het verschil is me niet opgevallen”, antwoord ik op meer gematigde toon.

Zijn stem klinkt opgelucht: „Natuurlijk had je daar geen erg in. Ik ken je toch. En bovendien, we zijn van het zelfde jaar: ik begrijp je. Denk er over na. En zorg, dat je met Carnaval weer de oude bent.”

Er speelt een onbekende achter de gepolitoerde vleugel in City-Bar. Van de kelner verneem ik, dat zij haar long-weekend heeft. Ik ga - vergeefs - naar haar flat, waar wij - zou je dit liefde noemen - de stilstand bestreden. En keer terug naar de stad, haar zoekend tussen carnavalsmaskers, frivole uitgelatenheid, serpentines, confetti. Zaal in, zaal uit. Totdat ik hemelsbreed een ademtocht van haar verwijderd sta. Haar hoofd geleund op de schouder van Max, haar hand in zijn nek...

Zie toe, hoe zich uit het feestfirmament een papieren ster losmaakt en voor mijn voeten rolt.

„Je mag een wens doen”, zegt een meisje, dat kennelijk alleen is en een hazelip heeft.

„Een vervulbare wens, zo is het toch, nietwaar?”

Zij knikt.

Dan kus ik het eenzame strand van haar lippen totdat ze aanvangt zachtjes te huilen.

J. W. M. GIGENGACK

oldenzaal

**de zaak met meer
dan 50 toonkamers**

Foto's könt nich kieken
(Mer oonze foto's möj bekieken)
fotohandel
't Kiekeske

tricoleren
drymasteren
verven
Ootm.str. 47-49
Tel. 2091

Voor
een deskundig uitgewerkte
C.V.-installatie

E. HEIDEMANN & Zn
Boterstraat 15 Tel. 2077
OLDENZAAL

Voor spuitwerk aan Uw auto
ALBERT KIP

Antoon Hutten
**VOOR DE LOOP
EN DE SLOOP**

Van Opel, Ford en VW
alle onderdelen
Denekamperstr. 71, Tel. 2863

GESCHENKBON

G. MORSOLT fl.

Zoveel schitterende geschenken...
En evenzoveel verschillende smaken.
Geef een geschenkbbon.

Blij met een geschenkbbon
G. Morselt

ERRES PHILIPS
TELEVISIE
Ben Lansink
Deurningerstr. 6 Tel. 2981

TELGENKAMP's
zaadhandel
Het adres voor tuin-, bloem-
en landbouwzaden, bestr.midd.
Molenstraat 6, telefoon 2958

Het adres voor **haantjes**
en natuurlijk ook andere
lekkere hapjes is:

Hotel - Café - Rest. **GROBBE**
Markt 15, Tel. 2550 **GROBBE**
SNACKBAR
Boterstr. 35, Tel. 3245
Moderne Automatiek

bloembakken
(in diverse afmetingen)
Oldenzaalse Bouwmaterialen-
handel N.V.

Autobus-
onderneming
Oldenzaal

Lijndiensten
Oldenzaal - Denekamp - Grens - Nordhorn
Moderne touringcars
Uitgebreid reizenprogramma
In de zomermaanden elke dag tochten in Overijssel
en het Duitse grensgebied

OLDENZAAL

BLOEIENDE INDUSTRIESTAD,
heerlijk gelegen aan de voet van de
Tankenberg. Omgeving rijk aan natuur-
schoon.

- * ST. PLECHELMUS-BASILIEK, bijna duizend
jaar oude Oudheidkamer.
- * Karakteristiek stadscentrum. Volop gelegen-
heid voor sportbeoefening.
- * Overdekte bad- en zweminrichting.
- * PRIMA HOTELS en PENSIONS

A'j 'n bezoek brengt an Ollenzel...
breng iej vanzölmsprekkend ok 'n be-
zoek an lunchroom en ijsbuffet

Davina

(op de Markt)

Woninginrichting

Kistemaker

Oldenzaal

EEN KLASSE BETER...

Zeker is saver - drink
„De Monnik” jenever!

Distilleerderij Oldenzaal

Haveling

v/h Oosterholt-Wiegerink

**Speciaal adres voor
luxe en gemakkelijke
schoenen**

Grammofoonplaten

GROTESTRAAT 35
TELEFOON 3177 *Safs de toon aan!*

onderzoek nederzetting

gemeente
tubbergen

Ruim 2500 v. Chr. woonden er al mensen in Mander (gem. Tubbergen) en omgeving. Zij wisten, dat het goed boeren was op de vruchtbare grondmorene. Dit keileem bedekt een deel van de hooglakte van noord Twente als een mantel. 2500 jaren lang, tot het jaar nul leefde daar de prehistorische mens, aan het water van de Mosbeek, Eendenbeek en Hazelbeek. Daarna ontbreekt elk spoor van bewoning, en dan duiken omstreeks 800 na Chr. de oudste in geschrifte vermelde boerenhofsteden op. Vanaf die tijd tot nu heeft er onafgebroken een boerenbevolking in noord-Twente geleefd.

Wat was er echter in die jaren tussen het jaar nul en omstreeks 800? De overgangperiode van heiden naar Christendom, toen de doden werden begraven in rijen grafvelden, voor de niet-christenen noord-zuid, later oost-west georiënteerd. Met hun schatten aan gouden sieraden, halskettingen, glaswerk en andere mooie vondsten, gedaan in Rhenen en elders.

In Twente, meer in het bijzonder in Mander, hoopt dr. C. C. W. J. Hijzeler van het Rijksmuseum Twente nog eens vondsten uit deze periode te doen, die dan de ontbrekende schakel zullen vormen in de studie, die hij over Mander in voorbereiding heeft en die reeds voor driekwart klaar is.

Over zijn laatste vondsten, vorige maand, kunnen wij van de hand van dr. Hijzeler onze lezers het volgende verslag aanbieden. (Redaktie TP.)

Dank zij de oplettendheid van een tweetal personeelsleden van de N.A.M. te Oldenzaal, die in het profiel van een kleine zandafgraving enige scherven vonden, kon met toestemming van de eigenaar van het terrein een onderzoek worden verricht. Het bewuste terrein ligt onmiddellijk bij grenspaal 81 in de directe nabijheid van de bronnen van de Mosbeek, Gem. Tubbergen. Het is voor de eerste keer, dat grondsporen van een kleine nederzetting in Twente konden worden blootgelegd.

De vondsten

1e Een smal en rechthoekig verlopend standspoor van een helaas door de zandafgraving gedeeltelijk vernielde hutkom, die een breedte heeft gehad van plm. 3 m. De bodem van deze hut lag ongeveer 30 cm. lager dan het maaiveld. In het standspoor heeft een wand gestaan, gemaakt van vlechtwerk besmeerd met leem. Want uit de vulling van de hutkom kwam een stuk hutteleem te voorschijn met duidelijke afdrucken van twijgen daarin. Deze wanden zijn verstevigd geweest

met palen, aangezien in en tegen het standspoor enkele paalgaten te voorschijn zijn gekomen. Op de bodem van de hutkom lagen talrijke onversierde en versierde aardewerkscherven, alsmede een spinklosje.

2e In het gele zand tekende zich duidelijk een donker gekleurde, rechthoekige plek af van ruim 2.5 x 3 m. Het zand was vermengd met veel houtskool. Na het verwijderen van de donkere aarde kwamen zes paalgaten te voorschijn, aan elke smalle rechthoekzijde 3. Ook hier lag de bodem van de hutkom ongeveer 30 cm. lager dan het maaiveld. Onmiddellijk buiten de hoekpunten kwam weer een paalgat te voorschijn. Enkele doorsneden toonden duidelijk aan, dat hierin schuingerichte palen hadden gestaan ter ondersteuning van het dak.

Op de bodem van deze hutkom werden scherven als boven beschreven gevonden, verder een spinklosje, terwijl uit één der paalgaten een fraai versierde naald van brons te voorschijn is gekomen.

3e Onmiddellijk evenwijdig met de wand van de gestoorde hutkom werden twee rijen van telkens tegenover elkaar gelegen grote, rechthoekige paalgaten gevonden. Aan de ene smalle rechthoekzijde bevond zich één groot paalgat, terwijl de andere rechthoekzijde gestoord was door een kuil. Dit bouwwerk heeft minstens een lengte gehad van plm. 8 m. en was ongeveer 2 m. breed. Binnen dit grondplan werden enkele aardewerkscherven gevonden van precies dezelfde makelij en structuur als die uit de vernielde hutkom. Bouwwerk en hutkom 1 moeten uit dezelfde tijd zijn. Deze gelijktijdigheid sluit dan ook een buitenwand rondom het rechthoekig grondplan uit. In het verlengde van de ongeschonden smalle rechthoekzijde werd een plm. 4 m. lange standspoor gevonden, die aan het einde min of meer rechthoekig omhoog en vervolgens ongeveer parallel verliep met de lengtezijde van het bovengenoemd bouwwerk om plotseling op te houden. In dit standspoor kwamen verschillende grote, rechthoekige paalgaten voor. Waarschijnlijk is deze ruimte een open stalling geweest voor 't vee. Daar buiten lag een afvalskuil, waarin enkele kiezen (varken?) zijn gevonden.

Op grond van het schervenmateriaal horen deze nederzettingen thuis in de eerste eeuwen vóór Chr.

DR. C. C. W. J. HIJSZELER

interview met yves van domber

- Jij gaat dus weer eens een tijdschrift uitgeven?

Ja, bij deze.

- Waarom eigenlijk?

Vraag liever wat dan waarom. Ik stap gewoon op een omgekeerde kist en spreek de menigte toe.

- Vroeger had jij het tijdschrift KENON, niet?

Ja, dat was een andere kist.

- Waar ging dat over?

Ik heb het vaak doorgelezen, maar het is me nooit duidelijk geworden.

- En Spiritus dan, wat gaat dat worden?

Nou ik dacht dat het zo gewoon mogelijk gaat worden. Over alles wat gewoon is, of gewoon is.

Tussen haakjes, je hebt me op het goede spoor geholpen. In KENON moest alles op zo groot mogelijke afstand gehouden worden. Dat lukte uitstekend. Je zag er geen barst meer van.

- De gewone dingen, de kopiëerlust des dagelijks levens dus?

Die kopiëerlust zegt te weinig, die zegt: „het is 17.06, het behang is licht van kleur, er staan vier stoelen, een rechthoekige tafel en een divanbed, hij zit en leest de krant, zij schilt de aardappelen, het kind speelt met zijn speelgoed". Dat heet dan al documentaire. En als de belichting goed is en de begeleidende muziek ook, dan zeggen ze zelfs dat het een goede documentaire is.

Straks is het nacht, je kunt niet meer filmen. Is het behang nog steeds licht van kleur? Hoeveel stoelen zijn er? Waar is hij? waar is zij? waar is het divanbed? leest hij nog steeds aardappelen, schilt zij nog steeds de krant?

- Sex?

Maar hij leest helemaal geen krant, neen hij schrijft een brief. Ook een aardig tafereeltje. Maar wat voor brief schrijft hij? Wie perst hij af? Wie brengt hij aan? Welke vuile recensie schrijft hij?

- Ethiek?

Waarom schilt zij aardappelen? Ze heeft vanmorgen ook al aardappelen geschild. Er zijn meer dan genoeg geschilde aardappelen. Waarom? Wel ze is eenvoudig te stom om iets anders dan aardappelen te schillen.

Of zij is bezig hem te pesten, hij kan nou eenmaal niet tegen het geluid van aardappelschillen.

Waarom leest die man eigenlijk? Waarom speelt hij niet met het kind? Bovendien leest hij een slecht boek. Maar hij moet wel, anders staat het zo stom,

hij heeft tegen het kind gezegd „Stil, Papa moet lezen", nou moet hij wel lezen.

Neen, kijk eens goed wat zij doet, haal die kamera eens dichterbij: zij schilt kinderkopjes, het is een mensenetend echtpaar.

Trouwens, als je goed kijkt heeft die man geen pak aan, hij heeft een soutane aan, de man leidt een dubbelleven.

Trouwens, daar zit geen kind op de grond, het is een hond, met een ponykapsel, die mensen willen geen kinderen.

Trouwens, zij leest de krant, hij schilt de aardappelen!

- En dat noem jij gewone dingen?

Ja.

- Maar had jij dan niet beter boekhouder kunnen worden, jij maakt de inventaris op. Van alles en nog wat. Waar blijft de visie?

Er is een schreeuwend tekort aan boekhouders. Er wordt wel steeds een jaarbalans gepresenteerd maar op basis van een onvolledig journaal, daarom ziet het overzicht er zo fantastisch uit. Het ene moment lijken de bedrijfsresultaten geweldig, het volgende jaar is er een angstaanjagend tekort en lopen de aandeelhouders met zelfmoordplannen naar huis.

Luister man, en hou op met stomme vragen te stellen. Er zijn meer chefs op een slechte kolchose dan maaimachines op een amerikaans landbouwbedrijf. En zo is het met de literatuur ook. Er lopen teveel directeuren rond. En de oogst is matig. Er moet materiaal geleverd worden, en eentje mag dan af en toe de balansen opmaken.

(Hierna volgen een 3 tal geschiedenissen - uit de dagelijkse werkelijkheid - waarvan wij korthedshalve alleen het tweede vermelden.)

DE HAND

Deel I De Familie.

1. Een onverwachte tegenslag.

H.Y. is textielarbeider te Enschede. Hy is groot, grijsblond en heeft vragende blauwe schaapsogen, hy is een beetje gebogen door het fietsen tegen de wind sinds zijn 8ste jaar. Hy heeft een lichte graad flaporen, zijn vader was koetsier. Hy heeft grote zware handen: bij de ene baas sjouwt hy, bij de andere

hakt hy. Hy heeft vier dochters van resp. 19, 17, 13 en 8. Hy verdient het met veel werk bij elkaar, zijn vrouw is royaal tegenover iedereen.

Als hy thuiskomt, gaat hy in zijn stoel zitten met zijn hap eten of de krant. Moet hy niet naar een van de bazen, dan leunt hy achterover en valt in slaap. De hele nacht blijft hy in die stoel, als hy tenminste geen nachtdienst heeft.

Vaak zit hy in de kroeg. Als hy bezoek heeft, vertelt hy ervan. Hy vertelt het nog eens. Het wordt steeds moeilijker en langer bij elke herhaling. Twee jaar geleden had de kastelein een tochtje georganiseerd naar de Amstelbrouwerij. Hy had het niet tijdig geweten, hy had dienst gehad. Daardoor kon hy niet mee. Het speet hem dat hy niet meekon. Het had hem erg gespeten dat hy er niet bij kon zijn. En de kastelein had alles betaald. Dat was een zeldzaam mens.

Nu blijkt dat die tweede baas hem ineens bij de belastingen had opgegeven en hy moest nu betalen. Hy had hem gebeld maar hij zat in Zwitserland. Hy leende het geld en betaalde het met 3 dagen terug want die tweede baas van hem was teruggekomen en had de helft van de aanslag betaald. Maar waarom moest hij dat nou ineens bij de belastingen aangeven? Hy hielp hem al sinds twintig jaar!

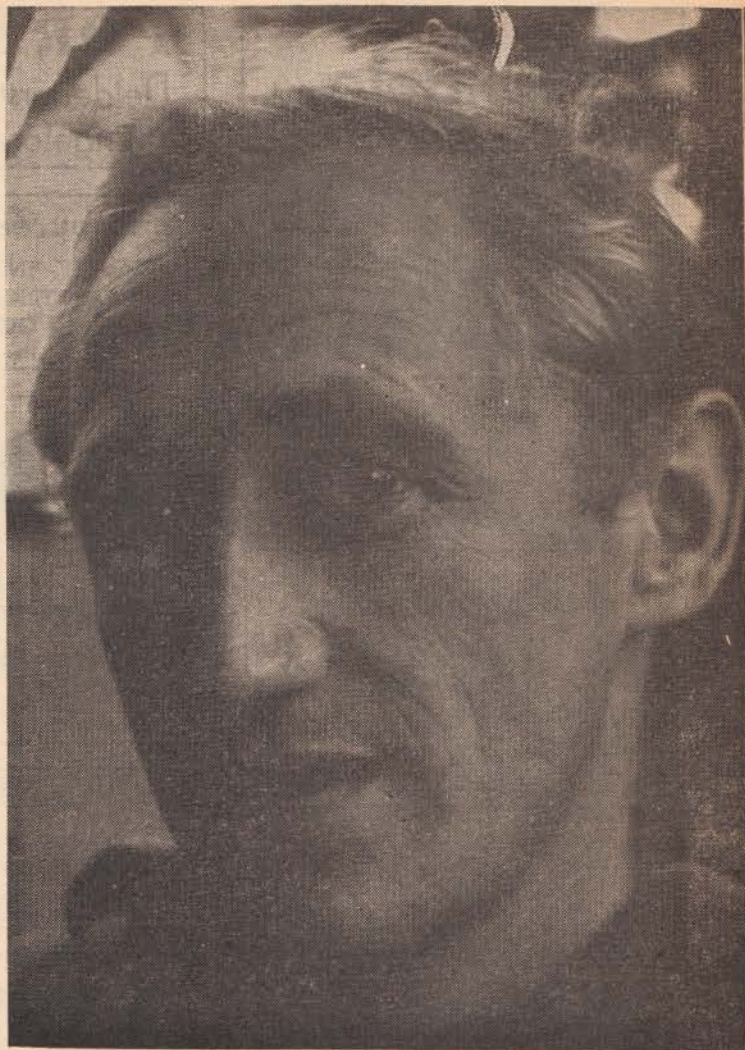
2. Het gebroken been.

Zijn vrouw is niet groot, maar gezet, zeer energiek en de goedheid zelf. Meestal zit zy bij de burens. Voor kennissen verricht zy wonderen, zy helpt hen in de huishouding en van het geld dat zy hiermee verdient geeft zy kado's aan zieken en jarigen. En het kind van die kennissen vreet zy op, daar zou zy voor door de modder willen kruipen, door het vuur gaan. Ze heeft verklaard bereid te zijn er de stront van op te eten. Ze breit ervoor en wandelt er mee in de zon. Zy bewaakt het en vereert het. - „Als ik dat kind zou slaan, zou ik m'n hand er af hakken” - „Als ik haar zou aanraken, zou ik van schaamte de straat niet meer op durven” - „Ik zou niemand meer in de ogen durven zien, ik zou me thuis opsluiten.”

Van de winter gleed zy uit en viel met haar lichaam op het been, dat op twee plaatsen brak. Zy ging naar het ziekenhuis en hy deed het huishouden. Later brak de dokter haar been weer. Weer ging het in gips. Zy rijdt in taxi's de stad af. Het kind van de kennissen gaat mee. Zy bezoekt politie en dokters en huisvesting - in verband met het lekke dak.

3. De dochters.

De oudste (19) is teer, donker, bleek, doorschijnend, zwijgzaam, bij het Leger des Heils geweest, van een enigszins bovenaardse stille liefelijkheid - wat niet zozeer blijkt uit daden maar vermoed wordt, verloofd met de gescheiden R en gezien haar voorzich-

YVES VAN DOMBER

woont in Enschede met zijn vrouw Johanna Enzlin, die altiste is bij het O. Ph. O. Hij werd op Driekoningen 1929 in Amsterdam geboren, ging naar een Jezuetencollege te A'dam, studeerde 3 jaar filosofie aan de r.k. universiteit in Nijmegen, was 1 jaar burolist, cavalierist en parachutist bij 't Vreemdelingenlegioen in Algerije, ging de handel in, studeerde weer filosofie te Amsterdam. Wierp toen alles aan de kant en wenst zich sindsdien alleen met leven en schrijven bezig te houden. In A'dam gaf hij 2 jaar lang het eenmanstijdschrift KENON uit. In de Enschedese periode vertaalde hij de Australische gouddelversroman „The Golden Mile” en voor Randstad (3 maandelijks literair tijdschrift in pocketvorm van de Bezige Bij, nrs. 6 en 7) „Het Liefdesconcilie” van Oskar Panizza en „Felder” van Jürgen Becker. SPIRITUS is wéér een tijdschrift („Als een bepaalde periode is afgesloten, begin ik een nieuw tijdschrift”). Uit dit tijdschrift, waarvoor Wim Kamphuis (Ensch.) het omslag ontwierp, ontlenen wij een gedeelte. Volgend jaar verschijnt bij Uitg. „Ten Hoeve” zijn detectiveroman „Een schim in de Weegschaal”.

Hengelo

Wagenaar
 MODEHUIS
 Brinkstraat
 Hengelo
 HET HUIS VOOR EXCLUSIEVE DAMESKLEDING

Het beste adres voor:

**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
 LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
 Molenstraat 18

**Haarden en
 Kachels**

 Gereedschappen, IJzerwaren, Huish. art.

BLOEMENMAGAZIJN

K. Hunia & Zn.

Tuindorpstraat 38 — Brinkstraat 1a

Ruischer en Hartgers

Veur elektrische apparaten

Radio en Televisie

Drienerstraat 4 · Tel. 14878 · Hengel

de **Bokdams**
 voor
 DANSLES
 Drienerstraat 37

BOERENLEENBANK
Hengelo (O.)

verzorgt alle bankzaken
 Parallelweg L.S. Telefoon 7366

H. J. Krakkers

AANNEMERSBEDRIJF

Tel. **Hengelo** 2964

Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

Bult's Slagerij

VOOR VLEES
 EN VLEESWAREN

WEEMENSTR. 12, TEL. 2752

PORTJE

Deldenerstraat 8
 Hengelo (O.)

Fotobureau ter Horst

RECLAME- INDUSTRIE- MODE-
 en ESTHETISCHE FOTOGRAFIE
 ■ GOUDSBLOEMPAD 2
 Hengelo (O.) Tel. 19690

N.V.

out-
 bewerking
 ENGELO

Interieurspecialisten

Chopinstraat 11 — Tel. 8798
 Econ. Dir. J. M. Prinsen
 Chopinstraat 12 — Tel. 3798

VERSTEEG's veerve

veur hoese en earve

Molenstraat 20

Hengelo (O.) — Tel. 2207

Bonneterie SPECIAAL-
 ZAAK:

Blouses - Rokken - Vesten

Molenstr. 5, Tel. 7382, Hengelo

N.V. Automobielfabriek

BLEEKER

- OPEL
- CHEVROLET

HENGELO

- MEUBELEN
- TAPIJEN
- BEDDEN

Van Dijk voor de moderne
 woninginrichting! |
 MARKTSTR. 15

AHREND

Telgenflat Hengelo Tel. 7266

voor: Lichtdrukken, Foto-
 copieën, bestekken.

DAMES-, HEREN-,
 KINDER-PYAMA'S
 EN -ONDERGOED,
 SCHORTEN, ENZ.
 Altijd goedkoop

MORSINK
 SOLASPECIALZAAK
Servieren

Weemenstraat en Kotmansweg

Empo-Humber-Vestingrijwielen

Rijwielhandel en Reparatieinrichting

v. Merksteijn

Tuindorpstr. 18-20, HENGELO

HOLLANDIA ondergoed
 kousen, sokken, tricotages

H. J. BENNINK

Manufacturenhandel Industriestraat 88

Automobielfabriek

ERNE

Delden.str 42
 Tel. 2120

vanaf:
 f 3799

FIAT
500

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Beekstr. 29 Hengelo

Schoenen en
 Reparaties

Sjoerd v. d. Laan

MARKTSTRAAT 19

Jenneboer
 Weemenstraat 10 en 12a, HENGELO

Sportieve Blouses, Vesten,
 Rokken, Japonnen, Deux Pieces

tigheid (ze gaat niet graag de stad uit en is overal bang voor) natuurlijk nog maagd.

De tweede (17) is struis, blond, dom en vriendelijk en was verloofd met een Italiaan (sardiniër) maar nu met een zuid-Italiaan van wie ze een kind verwacht maar die door moeder de deur uitgezet is.

De derde dochter deed eerst aan ballet maar is nu bij de drumband. Ze wordt steeds afwezig. Ze is 13. Moeder vertelt dat ze menstrueert. „Met emmers”, net als zy vroeger.

Deel II De Bruiloft.

1. De schoonzonen.

R. is 27 en met de oudste verloofd. Hij was een stroper en een grote zuiplap. Laatst verkocht hij echter een aangereden haas. Over zijn kinderen had hij niets te vertellen, daarom verliet hij het huis van zijn schoonouders. Hij kan alles. Hij slacht een kip door hem de kop af te rukken, heeft jaren als melker gewerkt, sjouwt zakken bij een firma, helpt een bromfietshandelaar, is gek op opera's en loopt alle musea af. Wat hij niet weet, weet hij door woorden te verbergen. „Moeder had een zware aan me” zegt hij. „Maar zy heeft mij getemd.” Zijn geld gaat nu naar grammofoonplaten en niemand ziet hem ooit drinken. De verloofde van de tweede dochter was een zacht-aardige sardiniër, die zelden sprak, nooit uitging van zuinigheid en zeker nooit met haar, en geld naar Mamma stuurde. Vermoedelijk maakte hij het om zuinigheidsredenen uit.

Op een dag begint er een onbekende italiaan rond het huis te sluipen, bij tij en ontij, in regen en vorst, telkens naar boven kijkend, wekenlang, tegen de buren zeggend „De aanhouder wint”.

Moeder haalde de onbekende boven. Hij liet een foto van zichzelf zien als luitenant bij de straaljagers. (Deze foto was ongetwijfeld op een kermis in Italië genomen). Net als R. kwam hij inwonen. Zij verwacht nu een kind van hem. Hij werd een paar maal de deur uitgestuurd, nu definitief. „Hij is gek,” zeggen ze. „Hij is altijd jaloers.” Hij had R. bedreigd met een schaar omdat deze niet voldoende in zijn onmetelijke kracht scheen te geloven. Hij had een verlovingsring op afbetaling gekocht in plaats van een gebit voor haar en nu zou ze zonder tanden naar het stadhuis moeten.

De dokter had laatst gezegd dat er met het kind geknoeid was en zy had hem uitgescholden en de dokter had zijn excuses moeten aanbieden. Later kwam de zedenpolitie omdat die Italiaan gezegd had dat de hele casa vol bloed was omdat ze met het kind bezig waren geweest. De politie vond geen druppel en zou de Italiaan aanpakken. Nu rijdt de Italiaan met zijn snelbrommer rond het huis en volgt elke auto die er vandaan komt.

2. Een onverwacht gebaar.

De oudste dochter trouwt met R. en zal binnenkort het huis en de stad verlaten. Vijf trouwagens en een gehuurd zaaltje en tachtig mensen. Hy zit in een hoek en glimlacht wazig en rookt een sigaar. Moeilijk praat hy over het kruisjassen en laat zich konjak en bier inschenken. Zy probeert te dansen en draait wat rond het gipsbeen. Er volgt een komische scène tussen boer en stadsman. Af en toe danst hy als een beer verbaasd rondkijkend. Af en toe laat hy z'n zware gebrom horen waar niemand veel van begrijpt. Sommige gasten steken vast een fles in hun zak. „Hun handen moesten er aan vast blijven zitten” zegt zy. De feestvreugde stijgt ten top en er moet nu wel iets gaan gebeuren. Op alle bruiloften gebeurt iets. Iemand begint te huilen, er wordt iemand doodgestoken, een auto met vrolijke bruiloftsgasten rijdt in op 'n tegenligger. Hy staat dan weer hier, dan weer daar te kijken. Later maakt hy danspases buiten op de stoep, met de armen half omhoog als een beer aan de lijn. Hy struikelt en ligt met een knie op de stoep. Ieder een lacht uitbundig.

Zy komt naar voren, stampend met het gipsbeen. „Aansteller” gilt ze. „Je zet me voor schut”. Ze slaat hem een paar keer in het gezicht. Hy blijft zitten waar hy ligt en verroert zich niet.

Het feest is dood. Er wordt sloes gemaakt. „Je handen hadden er af moeten vallen” zegt haar broer die voor het feest is overgekomen. Ze smeert hem met een taxi en neemt drie dochters mee, de vierde is immers getrouwd. De auto wordt gevolgd door de Italiaan op de snelbrommer. „Die goeie sukkel slaan, wat 'n loeder” - „Mag hy geen feest hebben, hy werkt de hele dag.”

Thuis wacht zy de gasten grienend op: „Begrijpen jullie het niet? *Ik was zo bang dat hy ook zijn been zou breken!*”

R. gaat de huwelijksnacht in een hotel doorbrengen. Hij is nog nooit in een hotel geweest. De auto wordt achtervolgd door de Italiaan op de snelbrommer. Dit was niet te zien want het miste. Hij dacht dat zijn verloofde ontvoerd werd. Hij zag niet wie er werkelijk instapte, vanwege de mist.

Deel III Naspel.

1. De dag na de bruiloft.

R. had zijn huwelijksnacht. Het ging goed. Wij volgen de methode van oppassen en dagen tellen. Is dat geen dubieus systeem. Zo lang ik haar ken gaat het al goed. Waar is hy? Hy is naar zijn werk. Vijftien mensen hebben die nacht bij de familie gelogeed. R. zegt zijn mening. „Zy is goed. De goedheid gaat hier de deur uit.”

Het is avond. Hy is naar het kafé. Hoeveel drinkt hy? Net als die buurman die schuine taal uitslaat als hij

zat is, de wereldpolitiek onmaskert als één grote vuile samenzwering tegen de enschedese textielarbeiders, zijn vrouw belastert en zijn kinderen slaat. Hoe lang blijft hy in het kafé? R. weet dit precies. Hy komt thuis tussen 9.10 en 9.20. Ik zie aan zijn gezicht hoeveel hy gedronken heeft. Om een voorbeeld te noemen. Komt hy suf binnen dan heeft hy er twee gehad. Lacht hy dan heeft hy er vijf gehad. Hy geeft f 1.80 of f 2.00 uit. Wat hy meer drinkt heeft hy gewonnen met kruisjassen. Hy kan heel goed kruisjassen.

Om 9.10 komt hy binnen. Hy lacht. Hoeveel? Twee. Twee? Twee plus een biertje. Drie? Plus een gewonnen. Waar is de vijfde dan? vraagt R. verbaasd. „Die heb ik gekregen,” zegt hy. Kosten totaal f 1.80.

2. Een onverwachte uitnodiging.

Het spijt hem van dat tochtje naar de Amstelbrouwerij. Hy brengt zowaar iemand naar de deur van

avond. Hy komt anders nooit uit zijn slaapstoel. Hy kijkt vragend en glimlacht en buigt en knikt en wrijft in de handen. Die ander zegt: „Ik ga wel eens naar Amsterdam. Rij dan mee, dan gaan we langs de Amstelbrouwerij.” Hy buigt en spalkt de ogen open. Nou, als hy dat een tijd van te voren zou weten dan gaat hy zeker mee. Als hy het maar van te voren weet. Als er van te voren een afspraak gemaakt wordt. Want als hy het te laat weet dan zou hy misschien niet kunnen. Want hij heeft die tweede baas nou eenmaal beloofd hem te helpen. Hy glimlacht en buigt en zwaait slapjes met de grote hand. Als hy het tijdig weet, dan heel graag. Hy staat in z'n eentje nog een tijdje te knikken, te buigen en te glimlachen tegen de fabrieken rondom, vanaf de omloop op een hoog.

P.S.

Er is 'n brief binnengekomen van die eerste Italiaan. Als het goed is komt hij binnenkort even met de auto langs.....

**Kopen bij de Spar
Is sparen bij de koop**

**Automobiel-
bedrijf**

J. WARMINK

Hengelo Ov.

**Ziet onze nieuwste
Austin-modellen**

RADIO EN TELEVISIE

Erres - Philips - Blaupunkt

Radio Redemeijer

Emmastraat — Hengelo

SPEELGOED

te kust en te keur

't KINDERPARADIJS

Willemstraat 35 - Hengelo (O.)

HILBERDINK

Huishoudelijke- en Luxe artikelen,
Speelgoederen, Glas, Porcelain en
Aardewerk, Gero-Zilmeta

Marktstraat 25 — Telefoon 14357

F. Olde Kalter

Auto -handel
-spuitinrichting

Steijnstraat 60, Tel. 14806, Hengelo

**Hengelo
werk-
woon-
en
winkel-
stad**

OMEGA

**KWEKKEBOOM JUWELIERS
ENSCHEDÉ
HENGELO**

stalen anti-sliptraptreden, trappen en bordessen

- * Uitgliden bij olie, vet, ijs of sneeuw niet meer mogelijk
- * Zeer lichte en goedkope constructie
- * Prima referenties van grootindustrie en architecten

DIJKHOF - HENGELO
FABRIEK VOOR METAALBEWERKING

Opgericht 1921
Beukweg 4, Tel.
13480 / 13581

NIEUWE BOEKEN OVER TWENTE

JAARBOEK TWENTE 1965

„Zelden heb ik van een eenvoudig artikeltje in de courant zoveel plezier beleefd, als aan mijn recensie over het jaarboek Twente 1962”, zo begon mr. dr. Jan Willem Schneider uit Delden (*Twentsche Courant van 11 januari 1962*) zijn antwoord op een complete ketting van reacties naar aanleiding van zijn stelling: „Twente wordt elken dag minder Twente.”

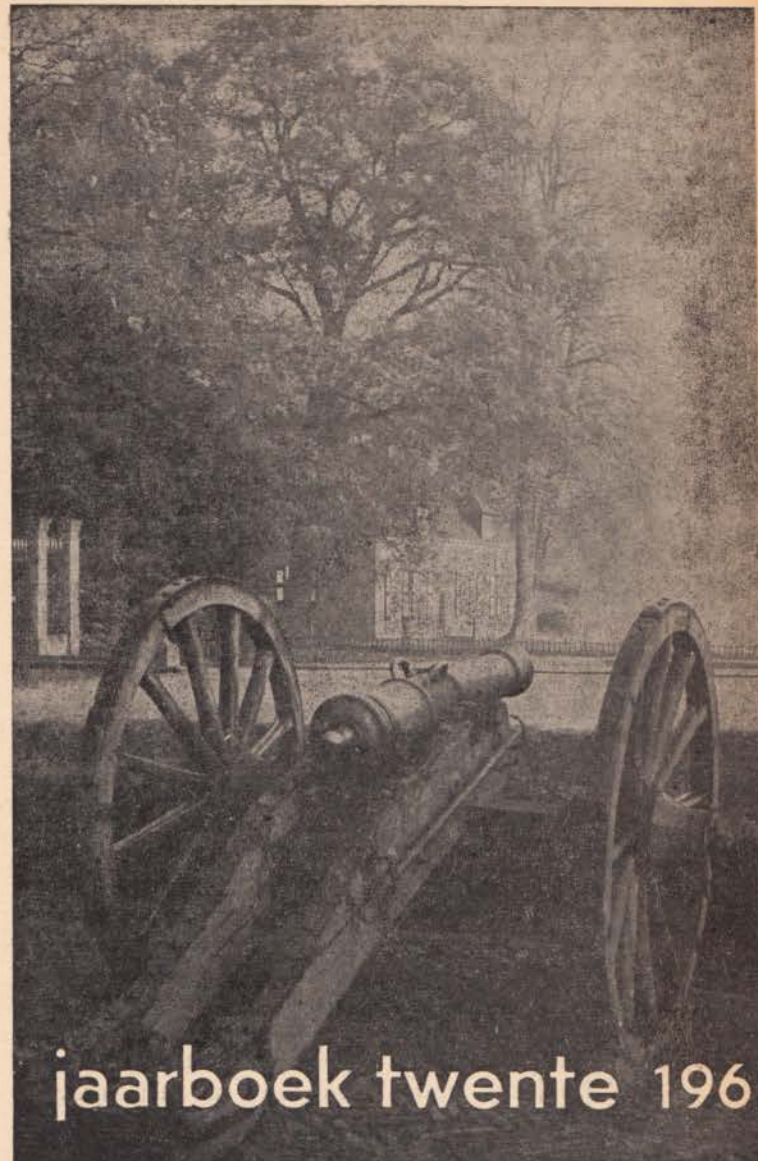
Wat was er toen precies gebeurd?

Vertegenwoordigers van diverse Twentse verenigingen, stichtingen en kringen (op cultureel, historisch en volkskundig gebied) besloten samen te werken in een stichting „Jaarboek voor Twente”. Er was al eens eerder een Twents jaarboek geweest, „De Twentsche Volkskalender” (onder redactie van mr. dr. J. W. Schneider; 1e jaargang 1924, gedrukt bij Drij. Lulof te Almelo, waar meester G. B. Vloedveld zetelde als hoofdredakteur-eigenaar van het weekblad ‚De Nieuwe Twentsche en Almelosche Courant’.) Reeds na de 2de jaargang (1925) hield dit jaarboek op te bestaan. Het was dan ook een zinvol bezoek, dat de Haaksbergense textielabrikant D. Jordaan JGHzn (voorzitter van de stichting „Jaarboek voor Twente”) eind 1961 - 36 jaar na de verdwijning van ‚De Twentse Volkskalender’ - bracht aan de bejaarde advocaat en retor Schneider voornoemd. Deze zegde voorzitter Jordaan met betrekking tot het nieuwe jaarboek zijn „moreelen en organisatorischen steun (-) toe in de vorm eener bespreking in de Twentsche Courant”. Hetgeen hij *volvoerde* onder het poneren van de stelling: „Twente wordt elken dag minder Twente”. Een knuppel in een hoenderhok. Gekrakeel, dat niet uitbleef. En een lachende Schneider. Hij heeft zo zijn eigen visie op „moreelen en organisatorischen steun”. Je weet het te verkopen, of je weet het niet.

Terwijl wij dit schrijven, zijn er van het zojuist verschenen „Jaarboek Twente 1965” reeds drieduizend exemplaren verkocht (in één maand tijds). En de verkoop gaat door. Waarom? De Twenten houden van Twente. En zij weten er graag alles van. Zo-doende.

Reeds de unieke documentatie van het tegenwoordig adellijk grootgrondbezit in Twente maakt de zojuist verschenen aflevering tot een waardevolle bron van informatie. Men kan er echter nog talloze andere overzichten en studies in aantreffen van goede kwaliteit.

Toch beginnen wij in het jaarboek Twente iets te missen. Het richt zich naar onze smaak te zeer tot een generatie streekgenoten, die de leeftijd hebben bereikt waarop een mens voorzichtig gaat worden. Er loopt door het hele boek een zakelijke draad van: „dit hebben wij (nog).” En omdat het op geen enkele pagina in zijn tegendeel verkeert: nergens een bijdra-

jaarboek twente 1965

ge „op glad ijs”, nergens gedurfd, nergens spits, nergens heet van de naald, shockerend desnoods, heeft het iets onwezenlijks. Iets van een museum. Niets van *het leven*. Niets van wat er in Twente *gebeurt*. Dat moet de hoofdredakteur van het Jaarboek Twente, mr. B. H. A. M. Plegt hebben beseft, toen hij eigenhandig en precies midden in het boek een ziel schiep met zijn bijdrage: „Stad of laand - één toet mem.” Een ziel, wier functies orde en regelmaat brengen, samenwerking en begrip, en waarbij opmerkzaamheid en aandacht actief zijn en leiden tot inzicht: „In meer ene generatie is alles wat eeuwen in röst vastlag totaal verannerd. As alles um 'n mènsche hen anders wödt, wödt 't mènsche ok anders; (pag. 75). Méér dan uitvoerig laat het Jaarboek Twente 1965 zien, hoe in één generatie alles, wat eeuwen in rust vastlag, totaal veranderde. Hoe *Twente elke dag minder Twente wordt*. Maar niet, hoe een méns anders wordt, als alles om hem heen verandert. Na Schneider's knuppeltje in het hoender-

hok, zijn de briefjesschrijvers van drie jaar geleden veilig ontzien. „Hè'nig an, dan brèk 'n zellen nich", lezen we op pag. 78.

Misschien moet je advocaat zijn en in Delden wonen, om een toontje hoger te durven zingen. (Gk.)

JAARBOEK TWENTE 1965 (4e JAARGANG),
DRIJ. TWENTSCHE COURANT N.V. - HENGELO
1965 (144 BLZ. PRIJS f 5.25).

SPEURTOCHT IN DE NATUUR

In dit boek beschrijft de Almelose auteur het natuurgebeuren buiten de bebouwde kommen, of, zoals hij zelf zegt „in de boerschap" van Twente.

Hij maakt daarbij gebruik van een verteltrant, waarin dieren nogal eens optreden als personen en die enigszins doet denken aan de bekende schrijver en jager Hermann Löns. Een al te strak vasthouden aan dit idee heeft hier echter geleid tot sterk verwrongen zinsbouw en moeizaam gezochte uitdrukkingen, die dan vaak meermalen herhaald worden.

Al lezende leert men tal van aardige bijzonderheden kennen van tal van planten en dieren, hoewel we hier en daar stuiten op minder juist geïnterpreteerde waarnemingen. Zo betwijfelen wij of bijen en zweefvliegen wel rotte vruchten appreciëren, p.1, en dat de „dennemoorder", een zwam, gezonde bomen aantast is ook nog nooit met zekerheid vastgesteld. (p. 12) Voorts achten wij de naam „Mistelijster" voor de Grote lijster beslist onaanvaardbaar. Niet slechts omdat dit een germanisme is („Misteldrossel"), maar vooral omdat de Mistel of Maretak, waarnaar onze oosterburen hem hebben genoemd, in ons land slechts in Zuid Limburg wordt gevonden. In de jagerstaal, waarmee de tekst rijkelijk is doorspekt, kijkt men niet zo nauw, maar dat men „rabbit" voor een konijn gaat gebruiken gaat ons wel wat ver.

Het boek is verlucht met talrijke goede foto's, wèl zouden wij die van een slecht opgezette bunzing vervangen of geheel weglaten en ook het onderschrift bij de parende „kikkers" herzien! (G. M. Roding)

SPEURTOCHT IN DE NATUUR, HET HELE
JAAR ROND DOOR HARRY WONINK, 156 P.
GEILL.; UITG. N. KLUWER, DEV. - PRIJS f 9.50

GEESTELIJK LEVEN

HP's COMBINERENDE FANTASIE

In het „Onafhankelijk NIEUWSweekblad Haagse Post" van 9 januari 1965 lazen wij ondermeer:

Vorige herfst trakteerde Johannes Wilhelmus Maria Gigengack zijn lezers op een *Reviaans*-gevoelig en -godvruchtig verslag van een 4-daagse allesbehalve stille omgang door wat sinds een aantal jaren wordt

aangeduid als het *Magisch Centrum Amsterdam*. Onder het complexe motto: „Laten wij elkander liefhebben en zo nodig oppositie voeren tegen Zwolle", vertelt hij over de talrijke „vogels" die hij - met schilder Fred Wessels als deskundige gids - van 10 tot 14 sept. bezocht.

De openheid van zijn „reisbrief" krijgt een onverwachte dimensie in de beschrijving van zijn ontmoeting met dichter-schrijver Simon Vinkenoog (36). „...de weg is gebaad voor een gedachtenwisseling tussen Simon V. en mij. De dingen die wij hier bespreken gaan alleen ons twee aan. Wat wij niet bespreken, maar wel met ons contact te maken heeft, betreft de plotselinge herhaling van het beeld dat de hoofdstad bij mijn aankomst deze middag opriep, nu echter in wat gewijzigde vorm. Op het moment waarop ik ontdek dat de woorden van Simon V. opeens niet helemaal overkomen, zodat het is alsof ik naar hem luister vanuit een ander vertrek, zie ik een trap met een onduidelijk aantal treden. Mijn gesprekspartner en ik bevinden ons beiden op die trap, maar ik kan niet vaststellen hoe hoog (high? red. HP) we staan. Wij zijn de alleraardigste menselijke Vogels. Minstens zo ongeloofwaardig is dat de meest fraaie Exemplaren zich op de treden onder ons bevinden. De Vogels van alledag en die, waarvan je het niet denken zou, zie ik boven me. Ik doe geen poging het karakter van deze waarneming te achterhalen. Ik voel me als destijds, toen ik een oloop zag, gebarende mensen, politie, en niets van het gebeuren begreep totdat iemand „Nozems" riep en ik apercieerde. Echter met dit verschil dat nu niemand iets roept. Ik hoor alleen weer duidelijk Simon V. die zegt, dat hij vroeger heel andere dingen schreef dan nu, en dat „het-moeten-doen" een weg voor je kan zijn die je moet gaan en beter niet afsluiten kunt." (TP okt. '64).

Duidelijk is dat de vogels Gigengack („on-geturnd") en Vinkenoog „swingden", dat de beide gevederde vrienden elkaar „digden".

Die Nederlanders die deze termen nog niet mochten kennen (uit het werk van Kerouac of Ginsberg bijv.) krijgen daartoe ruim 400 pagina's de gelegenheid als binnenkort bij *De Bezige Bij* Vinkenoog's laatste boek verschijnt: *Liefde, 70 dagen op ooghoogte in het magisch centrum Amsterdam*.

Tot zover de Haagse Post. Een onbegrensd terrein voor onafhankelijke NIEUWSgaring bevroedend, vonden wij bij P. A. Hoogwerf en M. Knoop: „Wat leert u de zielkunde" (uitg. Erven J. B. Bijleveld, Utrecht - 1951) onder het hoofdstuk FANTASIE (pag. 106) de volgende definities: „De abstraherende fantasie laat kenmerken ener situatie weg; de determinerende fantasie voegt kenmerken toe. De combinerende fantasie omvat de beide vorige; situaties worden overzien en in de verbeelding gecombineerd tot iets NIEUWS." (red. TP.)

STEDELIJKE ONTWIKKELING

HENGELO-ENSCHEDÉ 200.000 INWONERS

ENSCHEDÉ. - Op 1 januari telde Enschedé 134.274 en Hengelo 65.928 inwoners. Tezamen 200.202. Hiermee is het getal 200.000 overschreden, hetgeen voor de burgemeester van Enschedé, de heer W. Thomassen, aanleiding was om in zijn nieuwjaarsrede op te merken, dat de stedencombinatie Enschedé-Hengelo een kans gemist heeft. „Elders in het land is misschien te weinig bekend, dat Enschedé en Hengelo reëel een dubbelstad vormen met één goede onderwijsmarkt, met één economische markt en met één goed ontwikkeld cultuurpatroon. De groei heeft onze verwachtingen sterk overtroffen. Tussen 1957 en 1964 steeg het inwonertal van Enschedé van 120.000 tot 134.000; een constante stijging die al vele jaren langer duurt en die de groeikracht van Enschedé treffend tot uitdrukking brengt.”

Wat Hengelo betreft, berekende de heer D. J. F. Wilink, dir. V.V.V., dat de bevolking van Hengelo in 170 jaar honderdmaal zo groot is geworden. In 1795 telde het dorp Hengelo n.l. 678 inwoners, verdeeld over 147 gezinnen. De plaats was ten tijde van de in opdracht van Koning Lodewijk Napoleon gehouden volkstelling, een buurtschap van het gerigt Delden. Van een metaalindustrie was toen nog geen sprake. Het overgrote deel van de inwoners was in die tijd werkzaam in de textiel.

INDUSTRIE

NIEUWE BELANGRIJKE CONCENTRATIE

ENSCHEDÉ. - Opnieuw kwam in Twente een zeer belangrijke concentratie tot stand door de fusie: Van Heek en Co., Rigtersbleek, Nico ter Kuile en Ten Hoopen. Deze volledige fusie zal geschieden door omwisseling van de aandelen Rigtersbleek, Ter Kuile en Ten Hoopen in aandelen Van Heek en Co. De nieuwe concentratie heeft een omzet van honderd miljoen per jaar. Hoewel het op het ogenblik niet in de bedoeling ligt om kapitaal van buiten aan te trekken, moet een beroep op de kapitaalmarkt te zijner tijd zeer wel mogelijk worden geacht.

Het nieuws van de fusie, daags voor Kerstmis vrijgegeven, werd in een communiqué toegelicht als ondermeer een „bundeling van krachten”, noodzakelijk geworden door de in snel tempo verder voortschrijdende markt-integratie binnen de Europese Economische Gemeenschap en de invoeren in deze gemeenschap van textielgoederen uit ontwikkelingslanden en landen met staatshandel.

De directie van de tot fusie besloten ondernemingen bestaat uit de heren G.J.Schröder, W. C. Tilanus, drs. H. J. Zeggelt (Rig.bl.); H. v. Joolen, B. J. ter Kuile jr W. J. ter Kuile (N. t. K. en T. Hpn.), drs H. J. Geerkens, mr H. P. Talsma, H. van Heek Hz. (v. H. & Co).

EXPOSITIES

STADSONTWIKKELING OLDENZAAL

Burg. mr. J. de Vries: ...blij met artiesten...

OLDENZAAL. - Tweede Kerstdag opende burgemeester de Vries van Oldenzaal in de r.k. huishoudschool een vierdaagse tentoonstelling van oude en nieuwe prenten, tekeningen, foto's en maquettes, die een beeld gaven van de ontwikkeling van Oldenzaal als stad. De expositie omvatte tevens werken op het gebied van de beeldhouwkunst, edelsmeedkunst, naald- en schilderkunst. Het betrof hier eigen werk van de kunstenaars Jan Kip, Willem Fitsthum, Tola Steinhage, Jan Schoenaker en Sjeef Sales.

De heer M. J. Borghuis, arch. B.N.A. en voorzitter van de sectie tentoonstellingen van de Culturele Raad Oldenzaal, heette de ruim honderd genodigden van harte welkom. Hij schetste de totstandkoming van de expositie: een resultaat van samenwerking tussen de Stichting Culturele Raad voor Oldenzaal en de dienst Openbare Werken.

Vervolgens sprak burgemeester de Vries een kort openingswoord, waarin hij zei verheugd te zijn, deze tentoonstelling ter gelegenheid van het begin van de bouw van het nieuwe stadhuis, te mogen openen. Ik ben blij met de artiesten, die -meewerkend aan de leefbaarheid van onze stad -, in een gelukkige combinatie met een gemeentedienst welke eveneens een belangrijke rol speelt bij de woonbaarstelling van onze gemeente, deze expositie hebben mogelijk gemaakt. Ook aan het adres van mevr. Stappers-Fürthheim, die achter de schermen veel stimulerend werk heeft verricht, richtte de burgemeester een woord van dank.

Tenslotte werd het woord gevoerd door de heer H. A. T. Delicaat, directeur van Openbare Werken, die de hoop uitsprak, dat vele Oldenzalers kennis zouden nemen van de op deze expositie in beeld gebrachte stadsontwikkeling. Stadsontwikkeling is teamwork,

Motel Gleunige Tuffeln - JAN KOLSTE - Enschedesestraat 205, Hengelo (O.)

Coöp. Boerenleenbank
DELLEN

Alle Bankzaken
SPOORSTRAAT 9 - TEL. 05407-437

Boerenboend in Boorn
Vanof 1896

De boeren van Hettum, Hassel, Zeendern
[en Boorn
Bint a 60 Jaar naor 'n Boend hen egaon.
Ook dee van Buur'n, Gammelke en Aozel
Tot an de wiedlôchtigsten oet Saosel.
Waorum z' oet Boorn 't voor én 'n kuunst-
[mest haalt?
Umdat eer 'n BOEND zo good bevaalt!!

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG
Haaksbergen
C.L.O.-mengvoeders
Ruwvoeders
Brandstoffen

BOERENLEENBANK
Albergen
De SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bank

Wiej helpt met an de
bleul en veuroetgang
van **MAARKEL**
met wiede umgeffing

- Coöp. Boerenleenbank en
- Coöp. Landbouwvereniging

Makelaarskantoor
ROTTINK N.V.
Deldenerstraat 36-38, Telefoon 3041, Hengelo (O.)
VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN

Spaar mee bij de Boerenleenbank

 Boerenleenbank
Oldenzaal
de spaarbank voor iedereen
3-3¼ procent over al Uw
SPAARTEGOED
Telefoon 2580 — Giro 892439

Boerenleenbank
ROSSUM
verzorgt
alle
bankzaken
Telefoon: 05411/210

BOERENLEENBANK
LONNEKER
Bijkantoor Enschede: Fazantstraat 112
De Spaarbank Alle bankzaken
voor iedereen Telefoon 10223

E. J. Lantink
LANGESTRAAT 21 - 23, DELDEN
RADIO - TELEVISIE - ELECTRO
TECH. INSTALLATIE - BUREAU
WASMACHINES - VERLICHTING

BOERENLEENBANK
Weerselo
Verzorgt al uw bankzaken. Hoogste spaarrente.

BOERENLEENBANK
Lattrop
Spaarbank — Alle Bankzaken

Voor Melk, Melkpoeder, Boter en Kaas:
Coöp. Zuivelfabriek
„VOLHARDING“
DENEKAMP

BOERENLEENBANK
DEURNINGEN
■ Direkt opvraagbaar spaargeld
■ Deposito spaargeld

SPAREN | Boerenleenbank
BIJ | te
DE | **Ootmarsum**

BOERENLEENBANK
Wegdam
Voor alle bankzaken, Voorschotten,
Credieten en lopend rekeningverkeer.

Boerenleenbank
Denekamp
de spaarbank
voor het platteland

BOERENLEENBANK
Saasveld
Hoogste spaarrente, Voordelige voorschot- en
credietleningen. Verzorgt al Uw Bankzaken.
Boerenleenbank De Lutte
MET KANTOREN TE DE LUTTE
OVERDINKEL, GLANERBRUG
Hoge rente voor al Uw ingelegde spaar-
gelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

BOERENLEENBANK
Bornerbroek
■ De SPAARBANK ■ verder alle
voor iedereen BANKZAKEN

ALMAN is 't hier met ees
vuur goo botter en goo kees
Coöperatieve Zuivelfabriek
Concordia-Bornerbroek

Hoogste rente over Uw spaartegoed

waarin, voor wat Oldenzaal betreft, 22.000 inwoners meespelen, aldus de heer Delicaat.

Tijdens de bezichtiging, die hierop volgde, trokken naast de werken van eerder genoemde kunstenaars ook de afbeeldingen grote aandacht, die achtereenvolgens de oude, huidige en nieuwe stadhuissituatie lieten zien.

„VAN 'T TOL TUT CATEMANSHOES”

GOOR. - Van 22 tot 29 dec. werd in Goor onder auspiciën van de oudheidkamer een tentoonstelling gehouden: „Van 't Tol tut Catemanshoes”, die een terugblik wierp op het verleden van Goor. Er waren tekeningen, beeldhouwwerken en schilderijen uit de zeventiende eeuw te zien, waaronder de geschilderde portretten uit 1667 van Jacob van Coeverden en diens dochter Aleida Isabella van Coeverden, toenmalige bewoners van een der adellijke huizen rond Goor. Verder waren er voorwerpen uit de Franse tijd en een grote verzameling foto's en ansichtkaarten van personen en zaken omstreeks de eeuwwisseling. Burgemeester C. P. van Essen prees het werk van de organisatoren en beloofde alle medewerking bij de inrichting van een eigen onderkomen.

HISTORIE

DOCUMENTATIE GERICHTS-REKWISIETEN

ENSCHEDÉ. - De werkgroep historie van de „Twente-Dinkelland Naoberschop”, 'n vriendenkring waarin Twenten en Westfalers samenwerken, hield op 9 januari j.l. in het Rijksmuseum Twente haar eerste bijeenkomst. De oud-direkteur van de Westfälische Heimatbund, de heer Brockpähler, toonde een aantal lichtbeelden over het onderwerp „gerichtsplaatsen”. Evenals in Westfalen wil men nu ook in Twente komen tot een documentatie van gerichts-rekwisiëten oftewel zaken, die vroeger vereist waren bij de rechtspraak en de uitvoering van vonnissen; (veemstoelen, galgen, schandpalen e.d.). Geïnteresseerden en zij, die over dergelijke voorwerpen gegevens kunnen verschaffen, kunnen zich in verbinding stellen met de voorzitter van de werkgroep, drs. A. L. Hulshoff van het Rijksmuseum Twente te Enschede.

TONEEL

PLAN GREIDANUS UITGESTELD

ENSCHEDÉ. - Het plan-Greidanus, dat beoogde om in het komende seizoen te starten met een tweetal toneelproducties, is voorlopig uitgesteld.

De heer A. Greidanus, direkteur van de Twentse Schouwburg te Enschede, is van mening, dat het voor de bestaande toneelgezelschappen steeds moeilijker wordt, om de provincie te bedienen. „Niet dat ze de provincie in de steek laten, maar de provincie zou

graag meer zien.” Vanuit deze gezichtshoek lanceerde hij een plan, dat inmiddels als het plan-Greidanus in de toneelwereld druk wordt besproken en voor het seizoen 1965-1966 twee onafhankelijke toneelproducties voorstond. Daar de besprekingen met enkele topacteurs, die aanvankelijk hun medewerking hadden toegezegd, veel tijd hebben geveerd, zodat de organisatoren in tijdnood zijn geraakt, is besloten de gehele opzet een jaar te verschuiven; (seizoen '66-'67). Het plan-Greidanus staat of valt met de bereidheid van acteurs, die per voorstelling goed zullen worden betaald; (het geld zal moeten komen van de schouwburgen en niet van subsidies. Greidanus denkt aan series van zeventig voorstellingen. Bij de bestaande gezelschappen wordt alleen een datum afgesproken en dan hoort men later, welk stuk er op die avond zal worden gespeeld. Er is geen garantiefonds. Voor de rechtsvorm denkt de directeur van de Twentse Schouwburg aan een stichting. Aanvankelijk wilde Greidanus een nieuw gezelschap stichten dat in Enschede zou zijn gevestigd.

MUZIEK

AFSCHIED MEVR. POLDY DRIESSENAAR

HENGÉLO. - Op 27 december namen leerlingen en oud-leerlingen in de aula van de U.T.S. in Hengelo afscheid van Mevr. Poldy Driessenaar-Augustin als dirigente van het Twents Jeugdorkest. De in Bohemen geboren musicienne, die gedurende ruim 20 jaar haar genie in dienst heeft gesteld van dit ensemble, mocht als blijk van waardering een bedrag van f 800 in ontvangst nemen, bijeengebracht door hen, die bij haar hun muzikale vorming mochten ontvangen. Met een variatie op het gezegde: „Talent zonder bekwaamheid is als een woestijn zonder oase”, noemde Hengelo's burgemeester, jhr. mr. L. M. E. v. Fisenne, mevr. Driessenaar een oase in het Twentse land.

TELEVISIE

REGIONAAL JOURNAAL VAN START

In de TP van mei '63 (pag. 2) schreven wij, dat regionale televisie dichterbij staat dan men zou verwachten. Anderhalf jaar zijn sindsdien verstreken voordat de N.T.S. (voorlopig eens per week) - onder het motto: Van gewest tot gewest - aandacht is gaan besteden aan gebeurtenissen in de regio. De eerste uitzending vond plaats op 7 jan. In dit programma werden beelden getoond van de scheepsbouw-industrie in Groningen en daarna van de industrie voor chemische basisproducten in het mijngebied Limburg. Vervolgens werd een blik gegund in de prov. bibliotheek te Leeuwarden (Friesl.), die 110 jaar bestaat. Tenslotte kon men kennis nemen van de industrialisatie van Assen (Drente) en de industrie-problemen van Hasselt O. Al met al een wat eenzijdig journaal.

PLATTELAND

VAN AGRARISCHE- NAAR WOONGEMEENTE

WEERSELO. - Wat valt er te vertellen over de gemeente Weerselo? Onder andere: dat, indien we heel Twente laag voor laag zouden „afpellen" totdat we gekomen zouden zijn aan een spiegelgladde vloer, welke uit zout bestaat, zich ter hoogte van Weerselo een grote oneffenheid zou aftekenen in de vorm van een enorme zoutberg. Onderaardse zoutbobbels zoals in noord-Nederland en noord-Duitsland, hebben we hier maar één, bij Weerselo, een zeldzaamheid in deze streek.

Niet zo diep in de grond, zijn in Weerselo verscheidene urnen gevonden: in het Hondeveld, zuidelijk van het Stift, waar ook een ijzeren armband en een oor van een stuk romeins aardewerk werden opgedolven, thans berustend op het Rijksmuseum Twente.

In Weerselo werd ook het eerste klooster in Twente gebouwd - het coenobium der Oldenzaalse kanunniken buiten beschouwing gelaten -: de abdij van Weerselo, waarvan de grondslag werd gelegd tijdens het bestuur van bisschop Herbert of Heribertus, een fries, geboortig uit het dorp Bierum en in 1138 op de zetel te Utrecht benoemd.

Het 8 eeuwen oude Stift, dat uit Weerselo's historie eenvoudig niet weg te denken valt, ja, er telkens weer in opduikt, is ook nu nog herhaaldelijk in het nieuws. In 1958 publiceerden dr. J. Belonje uit Alkmaar en drs. A. L. Hulshoff uit Enschede een opmerkelijke studie over de schouw uit het Stift te Weerselo (nu in het Rijksmuseum Twente), waaruit ondermeer de nauwe contacten Twente-Westfalen naar voren springen. Enkele jaren later, in 1962, vond de heer Buisman te Weerselo, beheerder van het Stifthuis, bij het ompspitten van de tuin een brok Baumbergersteen, dat blijkens de inscriptie ... DES STIFFT ..., deel heeft uitgemaakt van een groter geheel, waarschijnlijk het fragment van een gedenksteen uit een der adellijke huizen van het Stift, en als zodanig een tastbare herinnering is aan het convent van Weerselo.

En over de bevolking van Weerselo en wijde omgeving? Daarover valt te vertellen, dat zij zich eeuwen en eeuwen lang met de landbouw heeft bezig gehouden. Van oudsher een agrarische bevolking dus, en dat niet zonder de gerechtvaardigde trots van de landman, hetgeen moge blijken uit een merkwaardige gevelsteen anno 1784 in de nienduur-gevel van het erve Tinselboer, in de Weerselose buurtschap Lemselo. Het toont „den la(n)tman zijn lusthof": een voorstelling waarop links een prachtige laan staat afgebeeld, een laan van eikenbomen, hetgeen de in verhouding extra groot weergegeven bladeren aan de takken nadrukkelijk schijnen vast te willen stellen, en waarop rechts een zondags uitgedoste jonge land-

bouwer is te zien die zijn al even jonge vrouw trots een graanveld toont met topzware tarwe. De linker voorstelling is van de rechter gescheiden door een weg, waarop niets dan bloemen bloeien. Zoals gezegd van oudsher een agrarische bevolking, trots op het door arbeidzaamheid verkregen bezit, degelijk en spaarzaam. Eigenschappen die in de uit de boerensstand voortgekomen middenstanders nog sterk naar voren springen, wanneer we tenminste burgemeester mr. H. W. J. Scholten van Weerselo geloven, die in februari 1962 openlijk een afkeer van kredietaanvragen signaleerde bij de neringdoende bevolking van zijn gemeente. Maar daar willen we het hier niet over hebben. Waar we wel over willen schrijven, is, dat Weerselo met wijde omgeving op weg is, zijn eeuwenoude agrarische bestemming te ontgroeien. Dat heeft de heer G. H. Hesseling uit Saasveld op 22 december j.l. tijdens een namens alle raadsleden gehouden algemene beschouwing nadrukkelijk vastgesteld. Op die dag was de Gemeenteraad van Weerselo bijeen ter bespreking en goedkeuring van de begrotingen voor 1965.

„Gemeenten als Weerselo, die tot voor kort zuiver agrarisch waren, zullen meer en meer de functie krijgen van woongemeenten. De openlegging van Weerselo zal er stellig toe bijdragen dat deze streek meer en meer een geliefd woonoord wordt. Bestuurlijk echter brengt dit grote consequenties mee. Daarvoor is vooruitzien noodzakelijk", aldus de heer Hesseling, die de structuurwijziging van de gemeente Weerselo aantoonde aan de hand van cijfermateriaal.

De kwantitatieve top van de agrarische beroepsbevolking viel omstreeks 1947, maar nam daarna in steeds sneller tempo af. De bevolkingsgroei verloopt in de gemeente Weerselo aanmerkelijk trager dan elders in Twente, waarvan de oorzaak gezocht moet worden in het grote geboorteoverschot. In 1947 bestond de beroepsbevolking uit totaal 3908 mensen waarvan 2274 in de landbouw, een percentage van 58,2. In 1960 was dat percentage 32. Het aantal mensen, dat werkt in industrie en ambacht, steeg van 20,3 in 1947 tot 32,4 pct in 1960; in de bouwrijverheid is dit opgelopen van 5,4 pct. in 1947 tot 12,4 pct in 1960. Ofschoon latere cijfers niet voorhanden zijn, ligt het voor de hand dat deze stijging zich versterkt heeft voortgezet, betoogde de heer Hesseling.

Wanneer men deze cijfers beziet, vraagt men automatisch naar de cijfers over de leeftijdsopbouw in de gemeente Weerselo, en deze geven geen optimistisch beeld. Het aantal jongeren van 0-14 jaar en 14-19 jaar bedroeg in 1960 43 pct. en in 1963 44,1 pct. De leeftijdsgroep van 20-64 jaar telde in 1960 48,6 pct. en in 1963 47,2 pct. De leeftijdsgroep van 65 jaar en ouder steeg van 8,4 pct. in 1960 tot 8,7 pct. in 1963. Willen wij deze cijfers gunstig beïnvloeden, dan zal de leefbaarheid van de gemeente Weerselo onze eerste zorg moeten zijn, stelde de heer Hesseling zeer

terecht vast. En omdat in de eerste 15 jaar nog een groot deel van de agrariërs de landbouw zal moeten verlaten, zullen we het moeten zoeken in de functie van Weerselo als woongemeente. Of met andere woorden: het zal in Weerselo prettig wonen moeten zijn. „Wij zullen moeten komen met een structuurplan, dat rekening houdend met de uitgroei van de dorpen met Weerselo als hoofdkern, een voorlopige bestemming aangeeft. De aanleg en exploitatie van het aardgas, de aanleg van een zwembad, sportvelden, het steunen van sportverenigingen, folklore, muziek, recreatie en algemene ontspanningsmogelijkheden, ontplooiing van verenigingsleven op allerlei gebied, het aantrekkelijk maken van bebouwing in de dorpen door aanleg riolering, trottoirs, beplantingen, verlichting, bloembakken, kortom het aantrekkelijk leefbaar maken van de vier dorpskernen. Dit alles is primair de taak van gemeentebestuurders en niet van instanties en overheden in Zwolle en Den Haag.”

Deze laatste woorden van de heer Hesselink wijzen in de richting van een verdere planning dan het nationale- en streekplan in ontwerp toestaat. Hetgeen koren is op de molen van burgemeester Scholten, die zichtbaar verrast uitriep: „Ik ben het nog nooit zo eens geweest met de heer Hesselink als nu.”

Wij weten uit de nieuwjaarsrede van Weerselo's burgemeester, uitgesproken 4 februari 1964, dat hij het niet eens is met de vrijheid van een gemeentebestuur, dat steeds elders wordt bepaald. Wij citeren uit genoemde rede:

„Ingevolge de wettelijke voorschriften inzake de streekplannen stellen de provinciale staten voor de provincie of voor een gedeelte daarvan een of meer streekplannen vast.

Wanneer het streekplan van kracht zal zijn geworden, vervallen de gemeentelijke uitbreidingsplannen, voorzover deze met het streekplan in strijd zijn en moet de gemeenteraad binnen een door gedeputeerde staten te bepalen termijn de uitbreidingsplannen in overeenstemming brengen met het streekplan.

Door de provinciale dienst wordt thans een streekplan voor Twente voorbereid. Een ontwerp-plan is inmiddels gereedgekomen en ter kennisneming voorgelegd aan een door het provinciaal bestuur ingestelde commissie, waarin ook de gemeentebesturen vertegenwoordigd zijn. Onze gemeente heeft de burgemeester hiervoor aangewezen.

Deze commissie heeft geen enkele bevoegdheid en over het ontwerp of onderdelen daarvan wordt niet gestemd. Door de leden der commissie naar voren gebrachte bezwaren worden summier genotuleerd.

In de raadsvergaderingen van meerdere gemeenten is dit ontwerp-plan reeds ter sprake gebracht en ook in niet-officiële kringen maakte dit ontwerp een punt van bespreking uit. Ook de pers gaf reeds berichten en commentaren. Om de ongerustheid welke ten aanzien van het ontwerp-plan was gerezen weg te nemen werd onder voorzitterschap van een lid van

gedeputeerde staten, een bespreking gehouden waarbij door de provinciale planologische dienst een vrij vage uiteenzetting werd gegeven.”

Er is een kijk op zaken die zegt, dat we, wanneer we het gemiddelde van de dingen nemen, dicht bij de waarheid staan. Maar wanneer ook een man als de pastoor van Saasveld, die tenslotte met pastorale, en niet met gemeentelijke zaken is belast, pleitredes gaat houden voor zijn 1500 zielen tellende dorp, dat zijns inziens wordt ondermijnd door een tekort aan mensen, dan mogen we de problematiek, waarmee de gemeente Weerselo wordt geconfronteerd, niet onderschatten. Pastoor Bolscher peinst over een niet te groot bejaardencomplexje (waarvoor architect Morsink uit Ootmarsum de tekeningen maakt), een gymnastieklokaal, een dorps huis, een hertenkampje, zaken, die eveneens duidelijk wijzen in de richting van een dringende klimaatsverbetering. Misschien heeft pastoor Bolscher, wiens parochie dit jaar zijn derde eeuwfeest viert, en die meent, dat zijn dorp het stiefkind van de gemeente Weerselo is, - de kerkdorpen Rossum en Deurningen blijkbaar bevoorrecht positie innemen -, zijn dorpsgenoot de heer Hesselink wel opgewarmd om de Gemeenteraad van Weerselo aan de hand van klare cijfers op het voortbestaan en de leefbaarheid van de kerkdorpen te wijzen. Misschien ook niet, en dat is op dit moment ook van weinig belang. Van belang is wel, dat de Gemeenteraad van Weerselo bij monde van zijn burgemeester heeft uitgesproken, het nog nooit zo eens te zijn geweest met de heer Hesselink als nu.

FESTIVITEITEN

CARNAVAL 1965

PLECHELMUSSTAD. - De Carnavalsfeestelijkheden vangen aan op **Zaterdag 27 febr.** Aankomst Prins aan het station: **16.11 uur.** Vanaf **20.00 uur** Carnavalsviering in div. dansgelegenheden en café's met bezoek van de prins. **Zondag 28 febr. 14.00 uur:** Grote Carnavalsoptocht. 's Avonds als zaterdag. **Maandag 1 maart 15 uur:** Grote Kinderoptocht. 's Avonds als zaterdag.

FORMELTA

de ideale koffiemelk

Verkrijgbaar in flessen van 230 en 400 gram

Verkoopkantoor „MULTIFARM” Boekelo

N.V. Aanneming-Mij. v.h. H. W. TE PAS

Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
Gewapend Betonbouw
Grond- Water- en Wegenbouw

Doe het zelf

Wij leveren hiervoor P.V.C. vloer- en wandtegels (reeds vanaf fl 5.80 p. m²), plakplastics, mozaiek, lijmen, beits etc.
VLOERENBEDRIJF

F. Boerkamp

Jos. Haydnlaan 60 - Tel. 14064
Hengelo (O.)

GOED HUISHOUDEN MET JORZOLINO HUISHOUDGOED

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
JORDAAN - TER WEEME N.V.
HAAKSBERGEN

ERICA-SERVICE

Doe het zelf en maak van Uw tuin een LUSTHOF. Kosteloos maakt ERICA voor U een grondplan. Vraagt inlichtingen:

ERICA

siertuincentrum

BORNE, direct achter het station.
De mooiste kwekerijen in Twente.

Tukkers... mag ik affen 't woord?
Smiet oew geeld nich aever boord
Tukkers... a'k oe raon mag... spoort!
Gao'J' daor almaol met akkoord?

Breng dan
oew geeld
naor de

Nutsspaarbaank

Now 3 1/2 pct rente

NUTSSPAORBAANK

Drienerstraote 43 - HENGEL

Henny J. v. Egteren

C.F. Klarstr. 18a - Tel. 2365 - Enschede

Lid van de Selectiegroep van
Nederlandse Dameskappers

Gedipl. Dames- en Herenkapper
Manicure - Pedicure
Schoonheidsspecialist
Medisch gedipl. Haarkundige

Oonz' naober vreug: waor hes dat 'kof
dee mooie kleeer' van zükke stof.
Den pasvorm is óók heelmaol óf!
Zu'k spul hef bloos nog Bischoff.

Bischoff

Hengelo

VéGé

voor u levensmiddelen

guller met zegels.. guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 0/10 kort. in geldzegels

GENTLEROY VOOR VRIJETIJD- KLEDING

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
GEBR. VAN HEEK N.V. ENSCHEDE.

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

Coop. „De Landbouw” W.A. GOOR

Het adres voor:

Mengvoeders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen,
Kruidenierswaren, Landbouw-
werkzaamheden enz.